

Силабус курсу Політичний екстремізм

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Рік навчання: IV, Семестр: VII

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к. політ. н., доц. Томахів Володимир Ярославович

Контактна
інформація

wtomahiv@ukr.net

Опис дисципліни

Дисципліна «Політичний екстремізм» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо розуміння природи політичного екстремізму та терору як насильницьких засобів політичної боротьби в процесах політичної діяльності і відносин. Дисципліна орієнтує на розкриття змісту, видів, причини динаміки сучасного політичного екстремізму та тероризму, вміння аналізувати виміри історичних, ідеологічних, соціокультурних та соціально-економічних факторів і причин, які впливають на виникнення та функціонування політичного насилля.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Політичне насилля.	Знати сутність поняття політичного насилля, екстремізму, особливості категоріального апарату, об'єкту, предмету, методів і вимірів політичного насильства та його видів. Аналізувати концептуальні підходи до дослідження політичного насилля	Поточне опитування
2	Тема 2 Державне насилля.	Виявляти форми та характер політичного насилля в сучасному світі, проблему взаємозв'язку інституційного та неінституційного насилля. Аналізувати державне насилля та його легітимацію, взаємозв'язок політичного режиму, політичної культури та державно-політичного насилля.	
3	Тема 3. Екстремізм як суспільно-політичне явище	Знати сутність поняття політичного екстремізму, особливості методів і вимірів політичного екстремізму та його форм. Аналізувати політичну, ідеологічну та соціально-економічну базу екстремізму, особливості правого та лівого	

		екстремізму	
4	Тема 4. Етнополітичний екстремізм	Аналізувати специфіку етнополітичного екстремізму у просторі етнополітичних конфліктів, які відіграють особливу роль у житті сучасного суспільства. Знати та розуміти міжнародну та державну політику протидії етнополітичного екстремізму.	
5	Тема 5. Релігійний екстремізм	Знати специфіку релігійного екстремізму в системі функціонування релігії як соціокультурного феномену та його тісного взаємозв'язку з політикою. Аналізувати основні причини виникнення релігійного екстремізму, стадії його розвитку та роль у політичному житті.	
6	Тема 6. Політичний тероризм та його характерні риси	Розкривати сучасні теоретико-методологічні трактування поняття «політичний тероризм». Аналізувати специфіку політичного тероризму як засобу політичної боротьби. Вміти розмежовувати основні поняття: «політичний екстремізм», «політичний тероризм», «терор», «державний терор», «політичне вбивство», «війна», «партизанська війна» тощо.	
7	Тема 7. Історичний розвиток тероризму. Тероризм у ХХ столітті.	Знати історію виникнення і діяльності стародавніх терористичних угруповань в політиці, історичну трансформацію суб'єктів, об'єктів, методів, засобів тероризму, його ідеологічну динаміку. Виявляти ідеологічну різноманітність тероризму в ХХст., причини та фактори, що обумовили специфіку тероризму цього періоду	
8	Тема 8. Ісламістський тероризм	Розуміти проблематику і специфіку розвитку сучасного ісламістського тероризму, причини його виникнення, ідеологічну основу його різних напрямів. Знати основні сучасні ісламістські терористичні організації, розрізняти та аналізувати основні напрями їхньої діяльності, суб'єктів та об'єктів тероризму.	
9	Тема 9. Тероризм у сучасному світі	Розуміти проблематику і специфіку розвитку сучасного тероризму, в міжнародному політичному процесі та на внутрішньодержавному рівні. Аналізувати сучасні глобалізаційні	

		процеси як стимулюючий фактор міжнародної активності тероризму та появу його нових видів, фінансове забезпечення терористичних організацій.	
10	Тема 10. Політичний екстремізм та тероризм в Україні .	Знати про історію, історичні форми прояву політичного екстремізму, політичного терору та тероризму в Україні, його особливості, причини. Аналізувати загрози в Україні та заходи запобігання і протидії проявів екстремізму та тероризму.	

Літературні джерела

1. Андрєєва К. До питання про розмежування понять «терор», «тероризм» та «терористичний акт» / К. Андрєєва // Азовські правові читання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Бердянськ, 18–19 квітня 2014 р. Бердянськ: ТОВ «Модем-1», 2014. С. 151–155.
2. Арендт Ханна. О насилии М.: Новое издательство, 2014. 148 с. Пер. с англ. Г.М. Дашевского
3. Екстремізм релігійний / Енциклопедія сучасної України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18838
4. Канцір В. Аналіз наукових підходів щодо визначення поняття сучасного тероризму / В. Канцір // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К, 2009. Вип. 80. С. 30–33.
5. Левченко Л. Радикалізм та екстремізм як крайні прояви нонконформної поведінки: загальнотеоретичний аспект / Л. Левченко // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. 2009. Т. 110. Вип. 97. С. 77–80.
6. Політичний терор і тероризм в Україні. XIX–XX ст. Історичні нариси / Д. Архієрейський, О. Бажан, Т. Бикова та ін. Відповід. ред. В. Смолій. – К.: Наук, думка, 2002. – 952 с.
7. Требін М. Феномен тероризму: Розуміння сутності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/168239>
8. Цебенко О. О. Форми вияву сепаратизму: теоретико-методологічний аспект. Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку : Збірник наукових праць Львів: Львівська політехніка, 2014. Вип. 26. С. 44-51.
9. Шквірук В. Нові форми і методи тероризму в епоху глобалізації / В. Шквірук // Науковий вісник Чернівецького університету. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. 2013. Вип. 676–677. С. 225–230.
10. Auriel P., Beaud O., Wellman C. (Eds.). The Rule of Crisis: Terrorism, Emergency Legislation and the Rule of Law Springer International Publishing AG, 2018. 254 p
11. Chaliand Gérard, Blin Arnaud. The History of Terrorism: From Antiquity to al Qæda University of California Press, 2007. 488 p.
12. Laqueur Walter. A History of Terrorism. Routledge, 2017. 292 p.
13. The Trouble with Terror: Liberty, Security, and the Response to Terrorism. Cambridge University Press, 2008. 251 p.
14. Stepanova E. Terrorism in Asymmetrical Conflict. Ideological and Structural Aspects Oxford University Press, 2008. — 200 p.
15. Terrorism in Cyberspace: The Next Generation Columbia University Press, 2015. 309 p.
16. O' Connor T. The Criminology of Terrorism: theories and models // <http://faculty.ncwc.edu/default.htm>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни **«Політичний екстремізм»** визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
Усне опитування під час заняття (5 тем по 10 балів = 50 балів) 2. Письмова робота = 50 балів	1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 10 балів = 50 балів) 2. Письмова робота = 50 балів	1. Написання КПІЗ, яке включає вибір теми, складання плану, написання роботи = 70 балів. 2. Захист КПІЗ = 30 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом